

Handläggare: Inger Nilsson
Telefon: 508 23 305

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2009-06-11

Anvisningar för upphandling enligt LOV av enskilt drivna LSS-verksamheter - remissyttrande

Förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det som sitt remissvar till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
avdelningschef

Sammanfattning

Den 1 juli 2009 börjar stadens nya valfrihetssystem att gälla för insatserna boende och daglig verksamhet enligt LSS. Stadsledningskontoret (SLK) föreslår att upphandling av de enskilt drivna verksamheter som ska ingå i systemet ska göras enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Ansvaret för att genomföra upphandlingarna, godkänna leverantörer och förvalta avtal ska ligga hos socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Information om de alternativ som kan väljas ska finnas i stadens databas ”Jämför service”.

Förvaltningen menar att det behövs ett förtydligande av vilken ersättning som ska utgå till utförarna i LOV-upphandlingarna och att uppföljningarna av LOV-avtalen bör göras av socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen. I övrigt understryker förvaltningen vikten av att informationen om utförare är aktuell och tillgänglig för personer med olika former av funktionsnedsättning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg. Handikapprådet informeras den 4 juni 2009. De fackliga organisationerna informeras vid samverkansgrupp den 26 maj 2009.

Bakgrund

Den 1 juli 2009 börjar stadens nya valfrihetssystem att gälla för insatserna boende och daglig verksamhet enligt LSS. Systemet innebär att den som beviljats insats enligt LSS kan välja bland de utförare som finns med i valfrihetssystemet, dvs. kommunala enheter och entreprenader samt enskilt drivna verksamheter som ansökt om och godkänts för att vara med i systemet.

Stadsledningskontoret (SLK) föreslår nu att de enskilt drivna verksamheterna ska upphandlas enligt den nya lagen om valfrihetssystem (LOV), som gäller från den 1 januari 2009. Lagen innebär att den myndighet som ansvarar för ett valfrihetssystem löpande ska annonsera på en nationell webbplats om möjligheten för enskilda utförare att ansluta sig till systemet. Behöriga att ansöka är både fysiska och juridiska personer. Alla sökande som uppfyller kraven i annonsen och förfrågningsunderlaget ska godkännas som leverantörer. Den upphandlande myndigheten ska informera den enskilde om vilka leverantörer som finns. Den brukare som inte vill välja aktivt bland de anslutna utförarna ska tilldelas ett s.k. icke-valsalternativ.

SLK föreslår att ansvaret för att genomföra upphandlingarna, godkänna leverantörer och förvalta avtal ska ligga hos socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Stadsdelsnämnderna ska även i fortsättningen ansvara för entreprenadupphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget, men har synpunkter på vissa delar av det.

Ersättning till utförarna

Förvaltningen tolkar förslaget som att ersättningarna till utförarna endast ska bestå av den nivåersättning som beviljas utifrån den enskildes bedömda behov. Det är också det enda rimliga, eftersom en indexreglering av ersättningen skulle kunna medföra att stadsdelsnämnderna får en lägre ersättning från staden än vad de måste betala till utförarna. Användandet av index skulle således medföra att nämnderna tvingas skjuta till medel för att täcka kostnaderna för insatsen.

Det s.k. icke-valet

SLK skriver att stadens ambition är att alltid lotsa den enskilde fram till ett val. Man fortsätter sedan: ”Det finns en risk att ett uttalat ickevalsalternativ leder till att färre gör ett aktivt val.”

Förvaltningen har svårt att förstå vad SLK menar med detta resonemang. Enligt förvaltningens uppfattning är det upp till den enskilde att avgöra vilken grad av engagemang han eller hon vill lägga ned på att välja utförare. Förutsättningarna för att göra val skiljer sig också åt mellan olika personer genom att somliga har svårare än andra att informera sig och att överblicka konsekvenser av sina val. Alla brukare måste respekteras oavsett de begränsningar de kan ha. Valet ska vara en positiv sak för den enskilde, inte ett tvång. Att välja det näraliggande måste vara lika accepterat som något annat val.

För att valfriheten ska bli reell bör det finnas kommunala utförare i alla kategorier och geografiska områden, eftersom erfarenheten hittills visat att en del brukare klart föredrar kommunala verksamheter framför enskilda drivna.

Kvalitetskrav

SLK skriver att man inte ser någon anledning att revidera stadens krav vid upphandlingar ”i någon större omfattning”. Förvaltningen utgår från att eventuella förändringar i de krav som hittills ställt kommer att diskuteras med berörda nämnder och förvaltningar innan de beslutas.

Uppföljning och hävning av avtal

Enligt SLK:s förslag ska avtalstiden för LOV-upphandlingarna sättas till ett år med möjlighet till förlängning ett år i taget i sammanlagt högst tre år, utan att en ny ansökan behöver lämnas in. Om det vid uppföljning visar sig att utföraren är oseriös eller inte uppfyller kvalitetskraven kan staden häva avtalet. Detta är bra. Av förslaget framgår dock inte villkoren för hävning från utförarens sida. Detta bör klargöras så att brukarna vet vad som gäller. Kan de riskera att utföraren väljer att gå ur systemet under avtalstiden? Vilka uppsägningstider gäller i så fall? Vilka blir konsekvenserna för brukarna?

Enligt förslaget ska socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ansvara för upphandling och förvaltning av avtal enligt LOV. Förvaltningen förutsätter att denna nämnd också genomför de generella uppföljningarna av avtalen så att det garanteras att uppföljningarna blir gjorda och på samma sätt för alla utförare.

Information och kommunikation

Ett valfrihetssystem ställer höga krav på informationen om de val som finns att göra. När systemet gäller insatser för personer med funktionsnedsättning ställs extra krav vad gäller tillgängligheten till informationen. Många av brukarna med funktionsnedsättning har varken datorer eller datorvana och de behöver därför både tillgång till en dator och hjälp att handha den. De biståndsbedömare som ska vägleda vid brukarens val måste således kunna erbjuda både en dator och tid att gå igenom den information som lagts in i ”Jämför service”. Informationen som finns där måste också vara tillgänglig för personer med olika former av funktionsnedsättning genom att erbjuda t.ex. talsyntes och lästlöst text.

Förvaltningen vill poängtera vikten av att den information som finns i ”Jämför service” uppdateras så att den alltid innehåller de senaste uppgifterna. Annars kommer valen kanske att göras på felaktiga grunder och dessutom ta onödigt mycket tid i anspråk för både brukare och biståndsbedömare. Det är också av största vikt att de övergripande brukarundersökningar, som staden gör och som presenteras i ”Jämför service”, har en god kvalitet så att resultatet ger en bra spegling av verksamheten.

Bilagor

1. Remisshandling